Motion

1980/81: 1195

av Bengt Silfverstrand och Hans Pettersson i Helsingborg om lagstiftning om leasing

"Försök att hitta ett billigare sätt att ha bil." "Privatleasing – nya och begagnade bilar – räntan avdragsgill." Erbjudanden av det här slaget blir allt vanligare. En privatperson svarade på en dylik annons. Följande samtal utspann sig.

Herr A: Hur kan det här vara billigare än att köpa sin bil?
Bilförsäljare B: Ja, vi kör ju inte med depositionsavgift (hyra) utan med tre olika avtal. Ett avtal där du hyr bilen, ett avtal med en fristående firma som lånar dig till hela bilen och ett avtal där du pantsätter bilen som säkerhet. Du får massor av ränteavdrag och efter fyra år så köper du bilen för 6000 kr.
Herr A: Och det blir billigare?
Bilförsäljare B: Javisst, beroende på hur mycket du tjänar. Ju högre inkomst du har, desto mer får staten betala för ditt bilåkande. – – –

Leasingsystemet har utvecklats till en mångmiljonrörelse under 1970-talet. År 1971 fanns ca 20000 personbilar för yrkesmässig långtidsuthyrning. År 1976 hade siffran stigit till 66000 för att bara ett år senare ha ökat till hela 87000. Under senare år har kommerskollegium fått allt flera anmälningar i vilka ifrågasatts om de många förgreningarna av leasingsystemet verkligen håller sig inom lagens ram resp. står i överensstämmelse med dess anda. Det är t. ex. möjligt att konstruera ett leasingavtal så, att en stor del av hyreskostnaden består av räntor som är avdragsgilla.

Ett exempel kan illustrera systemets effekter.

En bil med utgångspriset 47000 kr. är efter tre år värd 20000 kr. Marginalskatt 60%. Ränta på eget kapital 10%. Kostnaden för bilen blir under treårsperioden:

Kontant: 31 000 kr.
Avbetalning: 33 000 kr.
Leasing: 27 000 kr.

Anledningen till att en skenbart ohållbar kalkyl ändå går ihop är värderingen av bilens förslitning. Förslitningen av en kontantköpt eller avbetalad bil värderas till 27 000 kr. Firman värderar emellertid i det här beskrivna fallet förslitningen till endast 11 000 kr. I stället har man bakat in en del av kostnaden för förslitningen i räntan som kunden får betala för att hyra. Räntan är avdragsgill. Det tjänar både firma och kund på, men inte samhället.

Enligt kommerskollegiums beräkningar skulle samhället, om alla som

tänker köpa bil år 1981 i stället går över till den här formen av leasing, förlora 1,5 miljarder kronor per år.

Traditionell leasing till företag har hittills som regel gällt nya bilar. Under senare tid har emellertid flera stora bilföretag börjat marknadsföra leasing av begagnade bilar. Detta har ökat intresset för leasing hos privatpersoner. Dessutom förekommer på marknaden flera olika system med s.k. depositionsleasing, vilka uppenbarligen är avsedda för privatpersoner.

Den mest avancerade formen av depositionsleasing är konstruerad som ett trepartsförhållande mellan leasegivare, leasetagare och ett finansbolag eller annan kreditgivare. Syftet är uppenbarligen att privatpersoner som inte har avskrivningsmöjligheter i praktiken erlägger en stor del av leasingavgifterna i form av räntor. Dessa räntor blir till skillnad från traditionella leasingavgifter avdragsgilla vid beskattningen. Eftersom mervärdeskatt utgår som viss procent på leasingavgifter, innebär konstruktionen vidare att full mervärdeskatt inte erläggs.

Det torde stå helt klart att den här typen av konstruktioner, avsedda att uppnå särskilda fördelar vid beskattningen, inte står i samklang med lagstiftningens intentioner. Över huvud taget är reglerna beträffande leasing synnerligen oklara. Avsaknaden av en särskild lagstiftning gör att man är hänvisad till att använda rättsregler som är skrivna för andra avtalstyper.

Vi anser det vara ytterst angeläget att omgående genom lagstiftning förhindra missbruk av leasingsystemet. Det bör ankomma på regeringen att utforma lagförslag.

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till lagstiftning i syfte att förhindra att icke avsedda förmåner kan uppnås genom användande av leasing.

Stockholm den 27 januari 1981

BENGT SILFVERSTRAND (s)

HANS PETTERSSON (s)
i Helsingborg